

André Demedtspad: beschrijving van de wandeling

De wandeling vertrekt en eindigt bij de Sint-Bavokerk te Sint-Baafs-Vijve, waar een ruime parking voor handen is.

We staan op het kerkpleintje, de parochiezaal "Den Aert" en de parochiekerk. Deze monumentale kerk, gebouwd om en rond het jaar 1100, werd in 1910-1920 hersteld in haar oorspronkelijke Romaanse vorm, dit dank zij de mildheid van mevrouw Willem Bouvier Carton. Dit leest men op de koperen plaat achter in de kerk. De kerk werd zoals in vele andere Leiegemeenten vlak langs de Leie opge-trokken omdat men in die tijd stenen en bouwmaterialen via het water aanvoerde en men niet over een ander vervoermiddel beschikte. De Romaanse kerk, in de vorm van een kruis, ligt met zijn lengteas naar oud-christelijke symboliek van west naar oost. Het kerkhof ligt, ook al naar aloude traditie, rond de kerk. De vierkante toren verandert boven het dak naar de middenbeuk in een achthoekige toren. In de meidagen van 1940 werd de kerk zwaar beschadigd tijdens de Leiegevechten tussen het oprukkende Duitse leger en ons in het verweer gedrukte leger. Zowel tijdens de Franse revolutie als tijdens de eerste en tweede wereldoorlog werden de klokken ontvreemd voor de wapenindustrie. Deze kerk is één van de meest waardevolle landelijke Romaanse kerkjes van West-Vlaanderen omdat ondanks de vele verbouwingen de oorspronkelijke primitieve elementen bewaard gebleven zijn.

Vóór de kerk nemen we rechts het kerkhofpad. Zo vangen we onze wandeling aan met aan onze linkerzijde de kerk en aan onze rechterzijde het "André Demedtshuis" (1). De ingang bevindt zich aan de andere zijde en is te bereiken via de toegangsweg langs zaal "Den Aert" of via de begraafplaats. Een bezoekje is de moeite waard. Dit André Demedtshuis bezit door zijn ligging -tussen de Romaanse Sint-Bavokerk en de oude Leiearm- de ideale kwaliteiten om de bezoeker rust en culturele ontspanning te bieden. Het bevat een Demedtsmuseum, een grote tentoonstellingszaal en twee kleinere zalen. Het André Demedtshuis is open op vrijdag en zaterdag van 14 tot 18u., op zondag van 10 tot 12 en van 14 tot 18 uur. Groepen kunnen er op andere dagen terecht na afspraak met de gemeentelijke culturele dienst. Tegenover het André Demedtshuis zien we het graf van André Demedts. Hoewel hij in Kortrijk woonde was het zijn uitdrukkelijke wens om zijn laatste rustplaats te hebben in zijn geboortedorp. Hij wilde er begraven worden op een plekje dat hij liefhad : dicht bij de kerk en het Demedtshuis en kijkend naar de Leie. Zo komt het dat zijn graf in de andere richting ligt van de overige graven.

Vorbij de Mariagrot bereiken we via het nieuw kerkhof de Vlasstraat. De naam van die straat doet ons automatisch denken aan de voorbije glorie tijd van het vlas. We komen voorbij de roterij (2) die te Sint-Baafs-Vijve het langste stand hield. Tussen de roterijen zien we in de verte de Leievallei met zijn weiden, de droogplaatsen van het vlas. De Leie vindt haar oorsprong in een stuwbron gelegen in Frans-Vlaanderen, meer bepaald in een heel bescheiden dorpje van Vlaams Artésië, Lisbourg. De Leie, ook de Gouden Rivier genoemd, bezorgde Sint-Baafs-Vijve en omstreken heel wat rijkdom.

Aan het einde van de Vlasstraat zien we nog op een 15-tal meter voor de grote weg een kapelletje (3) met een lang verleden. Hier werden in 1347 twee schepenen van de stad Gent aangevallen en gedood door een groep Leliaarts, dit als vergelding voor twee ridders die werden onthoofd op de grote markt te Kortrijk. De kapel werd opgericht op kosten van de stad Gent.

Nu steken we de grote weg over en bewandelen we de Hooiestraat tot aan de eerste straat rechts. Aan de Leie gekomen nemen we links het jaagpad en zien van hieruit zowel de oude Leiearm met de oude sluis als de nieuwe rechtgegrokken Leie met de nieuwe sluis. (4) De oude sluis, die slechts in 1952 in dienst werd genomen ter vervanging van een nog oudere sluis die tijdens de laatste oorlog werd gebombardeerd, had een capaciteit voor schepen tot 370 ton. De nieuwe sluis die sinds 1973 in gebruik is, is volledig geconstrueerd in gewapend beton en heeft een capaciteit voor zes schepen van 300 ton. De schutkolk is 136 meter lang en 16 meter breed. De nieuwe sluis was noodzakelijk geworden wegens de kalibrering van de Leie voor schepen van 1350 ton met een diepgang van 2,30 meter. De sluis is niet in werking op zon- en feestdagen.

We wandelen verder langs de nieuwe sluis tot bij de plaats waar de Mandel in de Leie uitmondt. De Mandel, een onbevaarbare waterloop, ontspringt in Roeselare en werd door de jaren heen af en toe rechtgetrokken.

We volgen de weg langs de Mandel tot bij de volgende Mandelbrug. We stekend de brug over. Hier profiteren we even van een zicht op de prachtige Mandelvallei. We bevinden ons momenteel op grondgebied Wakken, deelgemeente van Dentergem. Vervolgens nemen we de eerste straat links en komen voorbij een kapelletje (5) opgericht door bedevaarders die jaarlijks te voet naar Halle trekken. Aan de fabriek op het einde van de straat wandelen we rechtdoor tot aan de kerk van Wakken (6). In deze gemeente volgde André Demedts de lagere school.

We vervolgen onze wandeling via de weg links van de markt en komen zo in de Kapellestraat. Daar waar de weg een bocht naar rechts neemt, slaan we linksaf, richting Mandel. We steken de Mandel over via een voetgangersbrugje (7) en komen zo terug in Sint-Baafs-Vijve. Van hieruit hebben we ook een mooi zicht op de Mandel, die in de zeventiger jaren rechtgetrokken werd. Op de wandelkaart bemerk je nog de loop van de oude Mandel. Op het einde van het voetgangerspad zijn er twee mogelijkheden :

- Ofwel dwarsen we de weg en nemen de Drogenbroodstraat tot aan de eerste bocht. Van hieruit zien we voor ons, tussen de bomen verscholen, het geboortehuis van André Demedts (8). Het huis is nu gerestaureerd en doet nu dienst als buitenverblijf (niet toegankelijk). We keren terug en slaan rechtsaf.

- Ofwel slaan we onmiddellijk linksaf.

Terwijl we aan onze linkerzijde een laatste blik op de Mandelvallei werpen, slaan we de eerste straat rechts in. Rechts van ons bemerken we een oude hoeve, genaamd "Blauw Kasteelke" (9). Deze hoeve was een heerlijkheid die destijds toebehoorde aan de Heer van Ingelmunster, op zijn beurt leenman van de koning van Frankrijk. De kastelein baatte de hoeve uit en betaalde de Heer van Ingelmunster onderaardse gang die vanuit de woning vertrok in noordoostelijke richting en uitmondde in een bos dat rond het kasteel lag. Die gang moest dienen om de vlucht van de bewoners en de soldaten te vergemakkelijken. Het "Blauw Kasteelke" was omringd door wallen en bevatte een ophaalbrug. Tussen de gebouwen in ligt een grote binnenkoer die diende voor de oefeningen van de soldaten. Hier tekende men de wapenstilstand van de 100-jarige oorlog tussen Frankrijk en Engeland. Dit historisch feit had plaats in 1927. Boven de deur van de hoeve prijkt het wapenschild van de Heren van Ingelmunster (familie de Plotho). We vervolgen de weg en slaan de tweede straat linksaf. De hoeve aan onze rechterzijde is de "Roode Poort" (10) die volgens de geschiedenis een oud leengoed was. In een tekst van 1642

is er reeds sprake van de "Roode Poort", doch andere teksten vermelden dat de hoeve ook "Goet Te Bosterem" werd genoemd.

Op het einde van deze weg slaan we linksaf en onmiddellijk daarna gaan we rechts de Caignaardstraat in. We volgen deze tot de tweede straat rechts en nemen zo de Priesteragiestraat. De eerstvolgende hoeve aan onze rechterzijde is de "Priester-agie". Hier woonde destijds de pastoor van het dorp. De "Priesteragie" werd in 1633 door de brand vernield en terug opgebouwd.

Op het einde van de Priesteragiestraat zien we links van ons de nog gedeeltelijk omwalde hofstede "De Walhoeve". We steken de weg over en volgen de kerkwegel tot aan de grote baan (Rijksweg) en slaan linksaf.

Zo komen we aan het oorlogsgedenkteken (standbeeld) dat ons herinnert aan de oorlogsslachtoffers. In het voetstuk van de afgebeelde soldaat staan de namen gebeiteld van de gesneuvelde Sint-Baafsnaren uit beide wereldoorlogen. Wanneer we hier rechtsaf slaan, komen we terug aan het vertrekpunt.

NOOT :

Het André Demedtspad is een initiatief van **Vakantiegenoegens Sint-Baafs-Vijve**
Met medewerking van : Gemeentebestuur Wielsbeke, Arrondissementeel A.C.W., dienst
Vakantiegenoegens

Inlichtingen :

- A.C.W. Vakantiegenoegens, St.-Jorisstraat 1, 8800 Roeselare (tel.: 051/24 07 44)
- Secretariaat "Vakantiegenoegens" Sint-Baafs-Vijve, Leiestraat 7, 8710 Sint-Baafs-Vijve (tel. 056/60.65.59).